

De C

PERICOLUL ALCOOLULUI ÎN ROMÂNIA

- DISCURS PRONUNȚAT ÎN ȘEDINȚA DIN 27
MARTIE 1913

A
SENATULUI

PROFESOR DR. C. I. ISTRATI
PREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREȘTI

Institut de Arte Grafice CAROL GOBL, S-sor I. St. Rasidescu
16, Strada Paris (fostă Doamnei), 16

1916

2741

★ 4 4 0 0 0 3 8 2 7 ★

Biblioteca UMFST

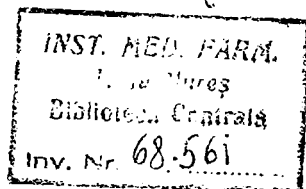
PERICOLUL ALCOOLULUI ÎN ROMÂNIA

DISCURS PRONUNȚAT ÎN ȘEDINȚA DIN 27
MARTIE 1913

A

SENATULUI

PROFESOR DR. C. I. ISTRATI
PREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE

BUCUREȘTI -

Institut de Arte Grafice CAROL GOBL, S-sor I. St. Rasidescu
16, Strada Paris (fostă Doamnei), 16

1916

2741

01 JUN 2004

PERICOLUL ALCOOLULUI IN ROMÂNIA

DISCURS PRONUNȚAT ÎN ȘEDINȚA DIN 27 MARTIE 1913

A

SENATULUI

DE

PROFESOR DR. C. I. ISTRATI

PREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE

D. vice-președinte N. Economu: D. Dr. Istrati are cuvântul.

D. Dr. C. I. Istrati: D-lor senatori, nu vă puteți plânge că v'am oboșit cu cuvântările mele de data aceasta în Senat; am tăcut, pentrucă în țară la noi se vorbește prea mult și de aceea mi-am zis că și atunci când voiu vorbi să fiu scurt.

Nu vream să vorbesc, dar nu pot să trec această ocaziune, căci ar fi să-mi dau un vot de blam dacă, ca reprezentant al științei, nu m'ași ridică să protestez cu toată energia în contra faptului care nu este nici economic, nici național, nici igienic, de a se face o distincțiune hotăritoare între vin și între bere și a se impune în consumația noastră mai mult vinul decât berea.

Știu că n'am nici o șansă de reușită și de aceea nu voi propune nici un amendament. Regret, însă, că este pare o fatalitate care urmărește pe consumatorul român.

D-lor, pentru mine această chestiune nu este nouă.

Sunt 33 de ani de când am scris un volum de 500 pagini, relativ la *chestiunea alcoolului și alcoolismului* și am ferma convingere că din mult, puținul cât am scris și eu, aceasta va fi cea mai frumoasă pagină care

va rămâne după moartea mea, căci m'am ocupat cu toată sârguința nu numai de starea socială, dar și de situația igienică și morală a populațiunii noastre, căci sunt strâns legate toate aceste chestiuni între ele. Și dacă am încă un regret este că văd că tot grăbit se fac legile la noi și mă surprind că văd aceasta și la d. ministru de finanțe, pentru care am o deosebită simpatie. Căci cum să votăm legi care schimbă situațiuni însemnate privitoare la chestiuni capitale, cum să votăm legea de la care ne așteptam să tranșeze în bine consumația băuturilor mai puțin alcoolice, când se vine cu ea în ultimul moment?

Înțeleg că cererea d-voastră este îndreptățită, d-le ministru, și de aceea vă spun că voi vota legea d-voastră.

Nu eu voi face obstructionism, dar regret din inimă, ca român, ca om de știință, că asemenea legi se aduc în ultimul moment, când nu le putem discuta și că asemenea legi se trec prin Cameră și prin Senat și că uităm că suntem deputați și senatori, și ne amintim prea mult că suntem podgoreni și fabricanți de bere.

Dacă îmi permit să vorbesc, d-le ministru, și să vă deranjez, d-lor colegi, este că doresc ca cuvântul meu să aibă ecou în viitor, spre a se hotări odată definitiv această problemă și doresc ca viitorul ministru de finanțe să fiți d-voastră, căci aveți toată dorința să faceți acest lucru, să vă ocupați de aproape de această chestiune.

Avem societăți de științe constituite, avem un corp medical, academia are o secțiune științifică, de ce nu le consultați, de ce nu le întrebați în ce privește impozitul acestor băuturi, ca să aveți înainte indicațiuni de ce trebuie să faceți pentru chestiunea aceasta.

Căci, d-lor, după cum am spus, aceasta este o chestiune de cel mai mare interes pentru viitorul neamului nostru.

De 30 de ani de când urmăresc statisticile noastre,

d-le ministru, cu privire la starea fizică a săteanului român. Zilele acestea chiar ați avut cu toții ocaziunea să vedeți dealungul calei Victoriei figuri cari nu erau de loc ale unor voinici. Mergem descrescând.

Populațiunea se înmulțește, este drept, dar sub raportul vitalității mergem descrescând, energia poporului scade din ce în ce. M'am dus la țară, într'o comună rurală, și vă rog să mă credeți că mi-a venit să plâng când am intrat într'o școală, unde din 50 de copii din clasă nu am putut găsi decât vreo doi trei normali, toți erau sifilitici și fii de alcoolici. Vă pot spune un singur detaliu, pe care mi l-a comunicat un învățător. În epoca când se face țuica trebuie să stea învățătorul câte 2—3 sferturi de oră dimineața ca să poată începe lecția, căci copiilor li se dă acasă mămăligă cu țuică și vin amețiți la școală.

D-voastre impuneți mai mult berea într'o țară în care se consumă 8 litri de alcool, 16 litri de vin pe an, și abia $2\frac{1}{4}$ litri de bere!

Dar, pentru Dumnezeu, dacă este o țară care trăiește prin vinul său, este Franța, care are cele mai admirabile vinuri, Franța, d-lor, care exportă peste tot locul vinurile sale și totuși n'a impus berea decât cu 3 lei, 25 hectolitru.

Dar noi unde suntem? Impunem hectolitru cu 22 lei, pe când nici o țară din lume nu a impus berea mai mult de 7 lei hectolitru.

În Franța, d-lor, am văzut că marele Pasteur a studiat chestiunea vinurilor și a berii, după însărcinarea lui Napoleon al III-lea, și acolo părerea oamenilor de știință a fost cerută și ascultată, pentru că chestiunea băuturilor alcoolice este o chestiune de foarte mare importanță. La noi, d-lor, am auzit discuțiunile cari s'au făcut în Camera deputaților și m'am revoltat, cu atât mai mult cu cât s'au spus lucruri extraordinare și n'a protestat nimeni.

S'a spus, d-lor, la Cameră, că vinul este o băutură absolut igienică și o băutură inofensivă și că berea fiindcă este făcută din malț și pentru că din malț se face și spirtul și fiindcă spirtul nerafinat conține alcooli superiori, deci mai otrăvitor, și berea ar fi o otravă.

D-lor, am văzut făcându-se aici știință, am văzut făcându-se la Cameră; dar nu toți cari se pregătesc pot să înțeleagă ceea ce cetesc în cărți. Faptul este cu totul altul, căci industria spirtului a ajuns așa de departe încât alcoolul procurat în industria spirtului este absolut curat.

Și apoi, d-lor, dacă o băutură ca berea, care conține între 1—4% alcool, este o băutură periculoasă, ce trebuie să spunem despre vin care conține 10% alcool?! Oricine poate vedea că vinul este mult mai dăunător organismului, atât pentru motivul că conține mai mult alcool ca berea, cât și pentru că conține mai mulți alcooli imperioși și, deci, ar fi mai dăunător.

Astfel fiind, ce putem zice despre țuică sau despre altă băutură alcoolică, care conține 12—13 sau chiar 16% alcool?!

Numai incape absolut nici o urmă de îndoială că consumațiunea acestor băuturi are o influență dezastruoasă asupra organismului.

Și apoi, d-lor senatori, ca român mi se pare că este monstruos să se facă această deosebire între vin și bere.

Dacă vinul este un produs al nostru, nu se poate spune că e mai românesc decât berea noastră, care este fabricată de către muncitori români, și cu capital românesc din produse ale solului nostru. (Aplause).

Dar, pentru Dumnezeu, dacă este așa, atunci pentru ce atâta persecuțiune în contra acestei băuturi igienice?!

Eu înțeleg, d-lor, să ocrotești consumațiunea vinului atunci când această băutură este absolut curată, dar cu toții știm pe ce scară întinsă se falșifică vinurile ce se vând consumatorilor.

Da, în acest caz sunt și eu de partea producătorului cinstit, care-și desface produsul solului curat și nefalsificat. (Aplause).

În cazul acesta, însă, aș voi să văd pe producători că spun guvernanților țării:

Opriiți de a se mai aduce struguri putrezi în țară din ținuturi contaminate de holeră; opriiți ca în București, mai cu seamă, cu apă din Dâmbovița, cu drojdiile dela vin și mai știu eu cu ce, opriiți să se mai facă vin în cantitate mare, căci această stare de lucruri nu numai că este dăunătoare sănătății publice și trebuie să înceteze cu o oră mai de vreme, dar ea este și în detrimentul producătorului cinstit și conștiincios. (Aplause).

Și, d-lor, nu numai la orașe, dar și la țară falsificarea vinului se face pe o scară întinsă.

Nu odată am găsit la țară vinul făcut din bozii și din rachiu.

Să se ridice producătorii cinstiți în contra acestor procedee și eu declar că în totdeauna voi fi alături de dumnealor.

Dar, d-lor, să-mi dați voie să mai ating o altă chestiune.

Onor. d. ministru de finanțe spune că prețul vinului n'a crescut; se poate să fie așa, însă eu, cu toată ridicarea producției vinurilor, desfid să se spună de către cineva că au rămas vinuri în țară nevândute.

Și dacă chiar ar rămâne vinuri nevândute, vă pot asigura că în nici un caz un vin bine preparat și mai cu seamă bine conservat nu va rămâne niciodată nevândut. Este, d-lor, o adevărată nenorocire că în țara noastră nu s'a gândit nimeni până acum ca să se ocupe în mod special cu sistemul preparării și conservării vinurilor. Cumperi vin și nu poți ști dacă vinul ce ai cumpărat este de Drăgășani, de Dealul Mare, de Cotnari ori de Nicorești... Apoi în Franța oare așa se petrec lucrurile?! În Franța, d-lor, diferitele specii de vin sunt

aşa de bine sistematizate, după localităţile de unde provin, încât cumpărătorul are întotdeauna siguranţă şi încredere în marfa ce cumpără.

La noi este o adevărată nenorocire. Eu am obiceiul să mă duc deseori la vânat şi vă mărturisesc că vinul ce beau în diferitele localităţi pe unde trec este aşa de infam încât nu-l poţi deosebi din oţet.

Apoi când aşa stau lucrurile, oare mai poate cineva să se îndoiască un singur moment că berea la noi nu este o necesitate naţională? Şi cu toate acestea, spre marea mea surprindere, aud spunându-se, şi încă de către persoane luminate, că berea nu este o băutură românească, ci este o băutură nemţească...

Dar bine, d-lor, în timpul vremilor de vitejie ale neamului românesc, în timpul marelui Ştefan şi al altor Voevozi ai neamului nostru, credeţi d-voastre că poporul nostru a consumat vin?!

Nu, d-lor, vă înşelaţi dacă credeţi acest lucru; poporul nostru încă din timpurile cele mai îndepărtate a cunoscut ca băutură berea, căci nu trebuie să uitaţi că la Daci, Boerebişte, mi se pare, a dat ordin să se distrugă viile tocmai pentru ca poporul să fie ferit de viţiul beţiei şi pentru că acesta să se poată lupta cu succes în contra vrăjmaşilor, astfel că în urmă s'a păstrat numai industria berei, şi această industrie primitivă s'a păstrat în Moldova până la 1862—1863, când s'a mai făcut pentru ultima oară astfel de bere în satul Rădăşani, la răzeşii noştri, din Nordul Moldovei cu ocaziunea serviciului dela Sâmbăta morţilor, când se făcea regulat berea noastră după sistemul moldovenesc.

Dar acum veţi zice: aceasta este numai chestiune de simpatie pentru trecutul nostru. Nu, d-lor, e altceva. Ce bea săteanul nostru? Iată de ce mă ocup eu şi dacă doream să veniţi ca ministru de finanţe cu o reformă a impozitelor băuturilor, eră că doream să veniţi nu cu o suprataxă pentru bere, ci din contră să veniţi cu

o scădere de taxe asupra acestei băuturi. D-voastră spuneți: dar ce, e lucru enorm această mică creștere? Este enorm, fiindcă D-voastră opriți de a se face berea și opriți de a se face tocmai berea care ne trebuie nouă, berea slabă.

Noi, în această țară, cu căldurile extraordinare pe cari le avem, avem nevoie de o bere cu un grad și jumătate la sută alcool; aceasta este berea de care are nevoie poporul nostru, par care nu se poate fabrica cu impozitul actual.

Trebuie dinpotrivă să scadeți impozitul. Când d. Sipsom a spus că ar trebui să se puie impozitul în raport cu gradele de alcool, a spus un lucru just. D-voastră spuneți producătorilor: fă spirt cât vrei, vinde cu ce preț vrei, însă eu te impun la grad; dar impuneți-mă la grad și la vin și la bere. E greu? Stabiliți o medie pentru vin de 8—10° și pentru bere dela 3—4° și veți rezolvi chestiunea.

Eu vă spun că chestiunea berei este o chestiune națională pentru motivele următoare: Ce beau astăzi, din cei 7.260.000 de locuitori ai țării, 5 milioane de locuitori, deci ce beau 3 milioane de locuitori, căci ce știe că într'o familie se află tatăl, mama și copilul dela vârsta de 16 ani, care consumă alcoolul — și se știe că la noi copilului de țâță i se toarnă țuică pe țâță ca să sugă mai bine. D-voastră știți cât s'a întins de mult alcoolismul cu urmările lui, știți care este numărul excepțiunilor în armată și care este cauza lor.

Ce bea dar țăranul decât vinul rău, țuica și basamacul, basamacul fiind mai bun decât țuica, când aceasta este rău fabricată.

Dar omul aceasta se duce la biserică, unde cred că aude o predică în contra beției, aude la școală propaganda în contra alcoolismului; cetesc unii în presă și văd propagandă în contra alcoolismului. Ce să bea omul acesta? Vin nu are. Aci d-nii proprietari și pod-

goreni sunt vinovați că nu-și întind desfacerea și la țară. N'are deci vin, sau are de calitate proastă. Cei din prejurul Craiovei, cei de prin Gorj, oameni inimoși — sunt de laudă oamenii aceia — în dorința de a avea ceva răcoritoare beau apă și limonade gazoase, și s'au stabilit prin comunele rurale fabrici de apă gazoasă.

Este un bine? Nu este un bine, pentru că e ceva factice: apă cu bioxid de carbon, cu nițică anilină și sirop, aceasta nu însemnează nimica. Și apoi, adeseori ce apă se întrebuințează?

Dar ceeace este mai rău este că intră în țară va-goane cu esență de oțet, ca acid pirolignos, mai mult sau mai puțin rectificat; vin în București, și aci, slavă Domnului! sunt destui necontrolați cari fac oțet, pe care îl vând debitanții și băcanii, iar sătenii azi la țară beau vara apă cu oțet, d-le ministru, cu acid pirolignos! ceeace explică numărul așa de mare de maladii de stomac, numărul enorm de mare de gastrite și starea aceasta în care ne aflăm.

Acest lucru nu mai poate merge. Singura băutură rațională care există la noi în țară este braga; din nenorocire nu o fabrică românii și mă surprinde că nu se găsește cine să facă o fabrică de bragă, căci aceasta este băutura cea mai salutară față de nevoile noastre actuale, fiindcă este și un aliment și o băutură care are numai un grad alcool și în acelaș timp când se acrește are puțin acid lactic, ceeace nu este un rău.

Când cineva s'ar ocupa de chestiunile cari interesează țara noastră, s'ar da soluțiuni bune și atunci ați da și prime, d-le ministru, că sunteți român, și ar trebui ca să se facă berea albă ca în Prusia, beri ușoare ca în Belgia și Austria, și am avea bere care să se răspândească în toate părțile, și atunci săteanul va bea băutură sănătoasă, hrănitoare și cu foarte puțin alcool.

În acelaș timp berea este un aliment. Aceasta este superioritatea ei asupra vinului.

Berea este un aliment care hrănește; nu trebuie însă băută în cantitate mare, nu o să bem noi câte 3 litruri pe zi, dar altfel este un aliment bun.

Dar mai este și altceva. Suntem într-o țară extremă în toate: climat extrem, temperament extrem, viața în extreme, totul e în extreme. Nu vedeți că suntem extremi și în politică, suntem cu toate în extrem.

Poporul acesta, care devine pe zi ce merge mai nervos, are nevoie de un temperant, și acesta ar fi berea, în cantitate mică.

Când se duce la cârcinmă, singurul loc unde se duce, și să nu se zică că cârciuma este un rău, căci acolo se mai întâlnesc ei, află ce e nou, acolo au ei o distracție, ei nu au teatru, Ateneu și altele, deci, în loc să-i dați rachiu sau un vin infam, dați-i bere și veți face un bine enorm pentru țara aceasta.

Eu regret că berea nu a fost mai bine apărută în Cameră: mai cu seamă că s'a spus de ea lucruri extraordinare.

Regret că această chestiune nu poate să pasioneze pe un ministru al nostru, să pună inimă și să spună că este pentru producțiunea berei.

Și, dacă astăzi nu se poate aceasta, am speranța că judecată ne va veni, că starea aceasta nenorocită în care pot zice că nu trăim, că nu este o viață aceea care o ducem, că această țară plină de ariviști și juisori buni numai la intrigi și fapte urâte, va ajunge la un liman mai bun și se va ocupa conducătorii și de chestiunile reale ale țării.

Și am convigerea că însăși d-l ministru actual se va ocupa de această chestiune, și va veni cu o lege prin care va favoriza berea pe cât se poate, și veți căuta ca să faceți ca și vinul falsificat să înceteze, ca și podgorii să aibă avantajul lor și berea rostul ei.

Aceasă deosebire dintre vin și bere este tot așa de factice ca și aceea ce s'ar face între mămăligă și pâine;

dar și pâinea și măămăliga sunt bune și indispensabile, după cum și berea este bună și vinul este util. Dar, pentru un moment neputând face altfel decât să vorbim, să sperăm cel puțin că dorința noastră și cuvintele ce am spus, isvorite din sentimentele românești, vor fi ascultate. (Aplauze).

ANTICARIAT NR 1
LEI 10